

ispitni centar
**PRAVA
MJERA
ZNAŃJA**

DRŽAVNO TAKMIČENJE 2014.

SREDNJA ŠKOLA

ISTORIJA

Autorka/autor testa

Recenzentkinja/recenzent

Podgorica, 20..... godine

1. Guti, planinsko pleme, koje je sa istoka upalo u Mesopotamiju, opustošilo je i podčinilo svojoj vlasti Akadsku državu.

2 boda

2. Hamurabijeva stela, visoka 2, 25 m na kojoj je uklesan Zakonik, čuva se u muzeju Luvr u Parizu.

2 boda

3. Najstarije sumersko pismo bilo je slikovno ili piktografsko pismo.

2 boda

4. 1680. godine p.n.e. palo je Srednje egipatsko carstvo pod naletima semitskog naroda Hiksa .

2 boda

5. U VI vijeku pr. N. e. u Indiji je nastala nova religija- budizam, čiji je osnivač Sidrat Gautama, koga su sljedbenici nazvali Buda što znači posvećeni.

2 boda

6. Najkrupniju tekovinu feničanske kulture predstavlja fonetsko ili glasovno pismo, iz XIII vijeka pr. n. e., koje se sastojalo od 22 znaka.

3 boda

7. " Oni napraviše jednog velikog drvenog konjakoji je tobože trebalo da bude žrtvovan Minervi, da bi im ona podarila mir I da bi se Grci vratili svojim domovima. U trup toga konja sakri se nekolicina najhrabrijih grčkih vojskovođa- Menelaj, Odisej, Pir Ahilov sin (sam Ahil bješe mrtav ubijen rukom Parisa), a sakriše se još i neki drugi. Ostatak Grka ode tobože svojim kućama, ali ustvari otploviše iza ostrva Teneda blizu obale ... Tada Trojanci odlučiše da drvenog konja unesu u grad. A kada potpuno pade noć i Trojanci zaspāše, gle!- sa broda kralja Agamemnona podiže se plam kao znak Grcima; ovi se odmah ukrcaše u svoje brodove i krenuše ..."

- a) Citirani odlomak je vezan za period grčke istorije koji nazivamo herojsko ili homersko doba
- b) Dati citat je odlomak iz knjige Eneida
- c) U kojem književnom dijelu je još opisan događaj iz odlomka Ilijada

3 boda

8. Godine 331 pr.n.e. Aleksandar Makedonski porazio je vojsku persijskog cara Darija II kod mjesta Gaugamele.

1 bod

9. U doba Republike postojale su tri vrste narodnih skupština:

(zaokruži tačne odgovore)

- a) Centirijatske
- b) Kurijatske
- c) Plebejske
- d) Senatske
- e) Tributske

3 boda

10. Poveži date pojmove:

(Prenesite povezivanja na linijama ispod tako da se pored upisanog slova ispred alternative iz prve kolone doda njegov par broj ispred alternative iz druge kolone)

a) Kornelije Tacit	1) Od osivanja Rima
b) Tit Livije	2) Građanski rat
c) Plutarh	3) O upravljanju carstvom
d) Amijan Marcellin	4) Anale
e) Gaj Julije Cezar	5) Istorija Rima
	6) Paralelne biografije

- a) 4 (Anale)
- b) 1 (Od osnivanja Rima)
- c) 6 (Paralelne biografije)
- d) 5 (Istorija Rima)
- e) 2 (Građanski rat)

5 bodova

- 11.** Objasni sljedeće pojmove:
- a) Ikonoborstvo: pokret protiv službe idolima i poštovanja lika svetaca predstavljenih na ikonici
 - b) Leno: zemljišni posjed koji je dodijeljen na uživanje
 - c) Feud : zemljišni posjed ustupljen feudalcu od njegovog seniora pod uslovima vjernosti i obaveze da obavlja vojnu službu
 - d) Pronijari: posjednici, feudarci za koje rade zavisni seljaci parici
 - e) Stratoti: seljaci koji sami obrađuju zemlju

5 bodova

- 12.** Arabljanski vojskovođa Tarik prešao je 711. godine Gibraltar, pobijedio Vizigote i osvojio njihovo kraljevstvo na Pirinejskom poluostrvu:

1 bod

- 13.** Navedi 3 (tri) odluke Splitskih sabora koji su se održavali u srednjovjekovnoj Hrvatskoj državi u prvoj polovini X vijeka:

- a) Izbačen narodni jezik, koji je kasnije zamijenjen latinskim
- b) Ukinuta ninska biskupija
- c) Cijela Hrvatska u vjerskom pogledu došla je pod vlast splitskog biskupa

3 boda

14. Dukljanski knez Vladimir ubijen je 1016. godine u Prespi.

2 boda

15. Na koncilu u Klermonu 1095. godine rimski papa je zatražio da se hrišćanska sveta mjesta oslobode od nevjernika.

1 bod

16. Rat vođen između Francuske i Engleske od 1337-1453. Godine poznat je u historiografiji pod imenom stogodišnji rat.

1 bod

17. Nikejski car Mihailo Paleolog uspio je da povрати znatan dio vizantijskih teritorija na Balkanu i konačno 1261. godine povratio je Carigrad i srušio Latinsko Carstvo.

2 boda

18. Srpski vladar Stefan Dušan proglasio se na državnom saboru 1345. godine za cara Srba i Grka, a svečano krunisanje izvršeno je na Uskršnjem saboru 1346. godine u gradu Skoplju.

2 boda

19. Prvi srebrni novac u srednjovjekovnoj srpskoj držabi kovan je za vrijeme:

(zaokruži tačan odgovor)

- a) Cara Dušana
- b) Kralja Radoslava
- c) Kralja Uroša
- d) Stefana Nemanje

1 bod

20. Godine 1358. mirom u Zadru Dubrovnik je došao pod vlast Mađarske.

2 boda

21. Godine 1354. Osmanlije su stvorile uporište za osvajanja na Balkanu zauzimanjem grada Galipolja.

1 bod

22. Manastir Sv. Marije na ostrvu Starčeva gorica u Skadarskom jezeru sagradio je:

(zaokruži tačan odgovor)

- a) Balša II Balšić
- b) Balša III Balšić
- c) Đurađ I Balšić
- d) Đurađ II Stracimirović Balšić

1 bod

23. Od 1465. do 1490. godine Crnom Gorom je vladao **Ivan Crnojević**.

1 bod

24. Glavni štampar u Obodsko-cetinjskoj štampariji bio je jeromonah **Makarije**.

1 bod

25. Turski putopisac **Evlija Čelebija** u svojoj "Knjizi o putovanjima" ostavio je dragocjene podatke o raznim oblastima Osmanskog varstva.

1 bod

26. Mletačka Republika je sa Osmanskim Carstvom tokom druge polovine XVI i u XVII vijeku vodila tri velika rata:

a) Kiparski (1570-1573)

b) Kandijski (1645-1669)

c) Morejski (1684-1699)

3 boda

27. U Bečkom ili Velikom ratu, Austrija je u savezu sa Poljskom i Mletačkom Republikom zaustavila poslednji pohod Osmanlija na Beč 1683. godine.

3 boda

28. Arhimandrit Danilo Petrović hirotonisan je za cetinjskog mitropolita u gradu Pečuju 1700. godine od strane patrijarha Arsenija III Čarnojevića.

2 boda

29. Mitropolit Vasilije Petrović umro je 1766. godine u:

(zaokruži tačan odgovor)

- a) Beogradu
- b) Cetinju
- c) Petrogradu**
- d) Sremskim Karlovcima

1 bod

30. Bostonska čajanka bila je:

(zaokruži tačan odgovor)

- a) 1765. godine
- b) 1773. godine**
- c) 1783. godine
- d) 1791. godine

1 bod

31. Uz podršku krupne buržoazije Napoleon Bonaparta je 1799. godine izveo državni udar i uzeo vlast u svoje ruke, godine 1802. izabran je za doživotnog konzula, a 1804. godine za cara Francuske.

2 boda

32. Prvi sindikati zvani trejd-junioni pojavili su se u Engleskoj 1824. godine.

1 bod

33. Na Skupštini narodnih glavara, održanoj u Stanjevićima 1798. godine, donesen je:

(zaokruži tačan odgovor)

- a) Poslanica Petra I crnogorskim glavarima
- b) Stega
- c) Zakonik obšči crnogorski i brdski
- d) Zakonik knjaza Danila

1 bod

34. Prvi crnogorski almanah, kalendar štampan je 1835. godine, naziv toga almanaha, kalendara bio je:

(zaokruži tačan odgovor)

- a) Glas Crnogorca
- b) Crna Gora
- c) Grlica
- d) Zeta

1 bod

35. Ilirski pokret je naziv za nacionalni preporod **hrvatskog** naroda u **Habsburgskoj** monarhiji u prvoj polovini XIX vijeka.

2 boda

36. Prva politička stranka u Knjaževini Crnoj Gori bila je Narodna stranka, koja je imala svoje glasilo:

(zaokruži tačan odgovor)

- a) **Narodna misao**
- b) Nevesinje
- c) Onogošt
- d) Slobodna misao

1 bod

37. Prvi fudbalski klub osnovan 1913. Godine u Crnoj Gori bio je:

(zaokruži tačan odgovor)

- a) Arsenal
- b) Budućnost
- c) Sutjeska
- d) **Lovćen**

1 bod

38. Ratni ciljevi Srbije formulisani su u nekoliko dokumenata od kojih je najznačajnija **Niška deklaracija** od 7. decembra 1914. godine.

1 bod

39. Kojem političaru se pripisuju ove riječi "Sa Crnom Gorom ne bi se gore postupalo ni da se borila na strani naših protivnika". On se zove **lord Gledston**.

1 bod

40. Sredinom 1934. godine **Adolf Hitler** se obračunao sa opozicijom u svojoj stranci predvođenom Ernestom Remom. Ovaj događaj se naziva **noć dugih noževa**.

2 boda

41. Po Vidovdanskom Ustavu iz 1921. godine Kraljevina SHS bila je **parlamentarna** monarhija, u kojoj je zakonodavnu vlast imala **Narodna skupština** i **kralj**.

3 boda

42. U Balkanski pakt iz 1934. godine nije ulazila država:

(zaokruži tačne odgovore)

- a) **Albanija**
- b) Grčka
- c) Jugoslavija
- d) Rumunija
- e) Turska

1 bod

43. Navedi tri oblasti koje su bile u sastavu Zetske banovine:

- a) Južna Dalmacija sa Dubrovnikom
- b) Hercegovina do Neretve i Veleža
- c) Foča sa Kalinovikom i Novopazarski sandžak

3 boda

44. Poveži date pojmove:

(Prenesite povezivanja na linijama ispod tako da se pored upisanog slova ispred alternative iz prve kolone doda njegov par broj ispred alternative iz druge kolone)

a) Konferencija na Jalti	1) novembra 1943. godine
b) Konferencija u Tereheranu	2) oktobra 1944. godine
c) Konferencija u Potsdamu	3) februar 1945. godine
	4) avgust 1945. godine

a) 3

b) 1

c) 4

3 boda

45. "... Komunistima pripada čast što su udarili temelje narodnom otporu ... Partizani maršala Tita jedina su snaga koja se u Jugoslaviji i sada bori protiv Njemaca... Ove snage sada vezuju 13 njemačkih divizija od ukupno 20 koliko ih se nalazi na Balkanu".

a) Ovo je izjavio **Vinston Čerčil**

b) Na koju savezničkoj konferenciji je priznat partizanski pokret **Konferenciji u Teheranu.**

2 boda

46. Kojeg datuma je osnovan NATO pakt:

(zaokruži tačan odgovor)

- a) 4. aprila 1948. godine
- b) 4. aprila 1949. godine**
- c) 24. avgusta 1949. godine
- d) 18. septembra 1949. godine

1 bod

47. Kraj Hladnog rata potpisan je Sporazumom na Malti **1990.** godine između:

(zaokruži tačan odgovor)

- a) Bila Klintona i Mihaila Gorbačova
- b) Džordža Buša i Mihaila Gorbačova**
- c) Džordža Buša i Borisa Jeljcina
- d) Ronalda Regana i Mihaila Gorbačova

2 boda

48. Prvi fakultet u Crnoj Gori je **Ekonomski** osnovan 1960. godine, a **1974.** godine osnovan je Univerzitet Crne Gore.

2 boda

49. Potpisnice Dejtonskog sporazuma o prekidu rata u Bosni i Hercegovini novembra 1995. godine su:

- a) Bosna i Hercegovina
- b) Hrvatska
- c) Srbija

3 boda

50. Naša planeta imala je 1995. godine 6 milijardi stanovnika.

1 bod

51. Borac protiv "aparhejda" Nelsom Mendela na prvim slobodnim izborima održanim 1994. godine izabran je za predsjednika Južnoafričke republike.

2 boda

52. Objasni sljedeće pojmove:

- a) Aparhejd: odvojeni razvoj
- b) Koegzistencija: međusobna saradnja država sa različitim društvenim uređenjima, na bazi ravnopravnosti, rješavanja međusobnih sporova mirnim putem, nemiješanja u unutrašnja pitanja drugih država, bez obzira na veličinu, vojnu i privrednu snagu
- c) Ingerencija: miješanje u nešto, uticanje, vršenje uticaja
- d) Šovinizam: širenje nacionalne mržnje
- e) Unifikacija: jedinstven oblik, jednoobraznost

5 bodava

53. Crna Gora je obnovila svoju državnost i postala međunarodno priznata država na referendumu o nezavisnosti Crne Gore koji je sproveden 21. maja 2006. godine.

1 bod